

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Bathány-utca 5. sz.

Tejhamisítás.

Aki a szociális egészségügy iránt csak parányit érdeklődik az tisztában van azzal, hogy igazi eredményes egészségügyet nem annyira gyógyítással, mint inkább azzal lehet elérni, hogy az egyes betegségeknek elejét kell venni. Sokkal többet ér a gyógyításnál: kitanítani a nagyközönséget arra, hogy miként védekezzen az egyes bajok ellen. Amikor így ki szokták oktatni a nagy publikumot arra, hogy miként lehet eredményesen szembeállani a betegséget okozó káros befolyással szemben, akkor minduntalan azt szokták hangsúlyozni, hogy fő: a táplálkozás. A táplálékok legelseje pedig: a tej.

Csak hogy a humanista orvos mindig helyes táplálkozást ért a táplálkozás alatt, a tápszerekről pedig ab ovo felteszi hogy, azok igaziak, nem hamisítottak.

És mit mutat a tapasztalat? Nemde azt, hogy a tápszerek legnagyobb része, különösen pedig a tej hamisított. Az emberi kapzsiságsokfélelelketlen üzelmek között talán egy sincsen ilyen fellázító. Nem elég hogy az ember, különösen pedig a szegény ember a legkeservebben bir mai napság annyit keresni, amennyi valahogy elég arra, hogy nagyon is kimért táplálékot biztosítson ve'e magának és a családja számára; az ételmi szer, amit verejtékes munkája árán szerez, gonosz és lelketlen silányság, sőt az egészségre egyenesen káros, veszedelmes, mérges, vagy romlott anyagok vegyülete. A csalásnak ez a fajtája annál felháborítóbb, mert leginkább a szegény népet sújtja.

Egyike azoknak az ételmezszereknek, amelyeket leggyakrabban szoktak hamisítani, a tej. Éppen a tej, amit pedig a szegény néposztály számára a fő ételmezszernek lehet tekinteni. Mily lelkiismeretlenség az, ha ezt az egyetlen táplálékot is meg-

rongálva, vagy pláne úgy kapja, hogy megbetegedhetik tőle.

Ami a tejhamisítás körül az egész országban történik, az szégyenletes. Lépten-nyomon rábizonyul a tejkereskedőkre valami csunya visszaélés, meg is büntetik őket olyformán, mintha a vásott fiúnak, aki szándékos gonosszággal beveri valakinek a fejét, barackot nyomnánk vizszonzásul a fejére, de azt is minél szelidebben, nehogy meg-sokalja.

Berlinben most egy tejhamisítót egy esztendei börtönre ítélte a bíróság. Ennél becsületesebb ítéletet mi sem óhajtanánk. Bár csak megértenénk már a mi uraink is, hogy az ételmezszer hamisító egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek s e szerint bánnának el velök! Nem apró pénzbírság az ilyesminek az orvossága, hanem mindenkorra eltiltás az ételmezszer árusítástól, még pedig már az első gaztett után és azonkívül börtön. — illendő bőséges mértékben.

A bizottsági tagok választása.

Pán sipját már megfújták vasárnap. Aki tudja, hogy Pán urnak milyen alakot tulajdonított a görög és római hitrege, azt a Pán urak sipolása nem igen csábíthatja, bármily ékesen szól is a sipjuk. A sipolók lerontják a sipszó hangjának hatását.

Nem kicsinylésképen mondjuk mi ezeket, csak hasonlatképen, hogy senki se engedje magát megtántorítani.

Másfél hónap választ még el bennünket a törvényhatósági bizottsági tagok választásától, de azért bevezetésképen már most felvethetjük a kérdést, kire kell szavazni a bekövetkezendő választásoknál?

Ha erre a kérdésre Szabadka érdekében felelni akarunk, akkor mindenekelőtt azt kell vizsgálnunk, vajjon Szabadka közügyeinek, közigazdaságának, kulturájának a vezetése jó kezekben van-e most; vajjon a köztörvényhatóság működésének békéjét meg kell-e zavarni?

A felelet könnyű és megtaláljuk

az összehasonlítás révén és a mostani hatóság működésének eredményét mérlegelve. A mostani hatóság a multaknak hiányait pótolta. Nagy munka volt, de nem érte be ezzel a munkával, hanem a városi vagyonek kezelésben nemcsak az egyensúlyt állította helyre, hanem oly mérleget mutatott föl már a jövő évi költségvetésben, amely a községi pótdadónak lényeges csökkenését eredményezte az adózó polgárok javára.

Mindenesetre egyik legkomolyabb érv ez a mellett, hogy szavazni csak azokra kell a város közjavának érdekében, akik a mostani állapotot támogatni készek. Különösen azért, mert ez a mostani hatóság fontos teendőinek végzésében meghallgatott minden tényezőt, mert nyíltan vallotta, hogy csak valamennyi tényező együttműködése biztosítja a közjót.

Ezen elve tette lehetővé, hogy a közgyűlési teremben a mult erőszakos szavaztatásai helyett komoly viták támadjanak s Szabadka törvényhatósága visszaszerezze azt a tekintélyt, melyet elődei elrontottak.

Ezen elve tette lehetővé, hogy társadalmunk minden kulturális szép és jó iránt együtt működhessék.

Ezen elvének szigorú alkalmazása eredményezte azt, hogy míg előbb mindenki kerülte Szabadkát, most nagy pénzcsoportok, nagy gyárosok sietnek Szabadkára, hogy itt megbecsülhetetlen értékű keresetforrásokat bocsássanak a város rendelkezésére.

Ezen elv teszi lehetővé, hogy bizton törjenek a jövő fejlődés útjain előre.

És tekintsük most annak a pártnak az egyik vezér emberét. Ez bevitte a hétfői közgyűlésbe a felekezeti gyűlölködés csiráját. A másik a vasárnapi népgyűlésen a társadalom széttagolásra hívta föl azokat a békétlenkedőket, akiknek a bajait nem a törvényhatósági közgyűlési teremben intézhetik el.

Világot mozgató szociális elveket hangoztatott, nem ám azért, hogy Magyarországon országos pártot alakítson, hanem hogy a törvényhatósági bizottságban visszavonást támasszon, amely visszavonásnak a révén ő kerülhetne hatalomra.

Mert azt csak egyetlen választó polgár sem hiheti el Szabadkán, hogy az általános szavazati jognak, közadók kivétési rendszerének megoldása Szabadka háztartásához tartoznék. Rendet bomlasztani akaró jelszavak, melyeket ha beviszünk a közgyűlési terembe, azt csak városunk közügyeinek romlására tehetjük. Francia forradalomról beszélni mint a vasárnapi demokraták tették, s a községi

pártot alakítani akarni, ez intő, kiáltva figyelmeztető szó, választó polgárok, hogy az ünnepnap demokráciákra ne szavazzatok, hanem igenis szavazzatok azokra, akik a mostani állapotot megteremtették, hogy veletek együtt működhessenek Szabadka városának önzetlen javára.

Eddig nem csalódtunk, most ne engedjétek magatokat izgató jelszavakkal csábítgatni. Bele ne harapjatok az almába, mert bizony városunk közügyeit segítették ezzel kiüzni az Édenből.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, okt. 19.

— **Rendkívüli közgyűlés** a főispánváltózás ügyében. A bajai polgármester ma a következő meghívó levelet bocsájtotta ki: »Meghívó. Baja város törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 20-ik napján délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. bizottsági tag urakat van szerencsém tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. A nagymélt. m. k. miniszterelnök urnak leirata Schmausz Endre főispán urnak felmentése és helyébe Bezeredy István urnak Szabadka sz. kir. és Baja th. városok főispánjává történt kineveztetése tárgyában. 2. Méltóságos Schmausz Endre volt főispán urnak a törvényhatósághoz intézett bucsuirata. Baja, 1904. okt. 15. Dr. Hegedüs Aladár, polgármester.« Ezen a közgyűlésen határozzák el a f. hó 31-iki főispáni beiktatás részleteit is és jegyzőkönyvbe iktatják Schmausz Endre érdemeit.

— **Az Erzsébet-szanatórium** bajai hölgybizottsága megalakult. Tagjai: *Alföldy Lajos drné, Hegedüs Aladár drné, Koller Imre drné és Zemberger Ármin drné.*

— **Rajk Aladár újabb balesete.** Csak hetekkel ezelőtt közöltük annak a sajnálatos balesetnek a hírét, mely *Rajk Aladár dr.* országgyűlési képviselőt Amerikában egy kiránduláson érte. Akkor ugyanis a jobb karja ficamodott ki. Most meg az a hír érkezett Fiuméből Bajára, hogy a képviselő balkarja is megrándult egy kirándulás közben. *Rajk Aladár* egyébként már Baján van, hol párthivei sűrűn látogatják.

Bács megye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehéreneműekben. Óriási választék nyakkendőben. Botok, keztyűk, harisnyák és téli alsó ruhákban

Női és leány felöltőkben, gallérok, raglánok és Hawlockokban. Gyermekek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legújabb divat szerint, Blousok, kosztümök és aljak

LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Eisler Izsó divatruházában Szabadkán, Főter.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, 1904. okt. 19.

A porondon ma már a vitarendezők jelentek meg: *Tóth János*, *Leszkay Gyula* és *Kubik Béla*. Az ülést a bal folyosón konventikulum előzte meg. Kubik Béla ezután beosztotta a mai napra a szónokokat.

Elnök: Percel Dezső.

Kubik Béla az elnökhöz és a jegyzőkhöz azt a kérdést intézi, hogy jelenteni való dolgokat hangosabban adják elő, hogy a képviselők hallják is, miről van tulajdonképpen szó.

Elnök: Ugy én, valamint a Ház jegyzői is lelkiismeretesen, legjobb tudásunk szerint teljesítjük kötelességünket.

Az interpellációs könyvet olvasták fel ezután. *Lendl Adolf* és *Nessi Pál* jegyezték be kérdéseket.

A napirendhez *Bernáth Béla* félremagyarázott szavainak helyreigazítása címém kér szót. A tokaj-hegyaljai bortermelők is a hatvan aranyforintos vámtételt sürgették a miniszternél. A miniszter tegnapi beszédében kijelentette, hogy a tokaji borok védelme dolgában sürgősen szükséges az intézkedés, de hogy mi legyen az intézkedés, arról nem beszélt. Arra kéri a minisztert, tegye meg ezt pótlóan.

Nagy Sándor szólalt fel azután a javaslat ellen. Különösen a javaslat közgazdasági részével foglalkozott.

A mi kereskedelmi forgalmunk Olaszországgal csak véletlenül aktív, mert az olaszok három magyar cégtől nagy mennyiségű vasuti teherkocsit rendeltek; csak az billentette el a mérleget annyira, hogy a statisztikán jelentékeny kivitel mutatott be, valószínű azonban, hogy ily nagy kormányintézkedést a közel jövőben nem várhatunk és így vámügyünk alkalmasint passzív lesz. Különben pártügyi szempontból is kifogásolja az egyezményt. A javaslatot nem fogadja el és *Krasznay Ferenc* határozati javaslatához csatlakozik.

Nagy Ferenc volt államtitkár állott most fel szólásra, hogy a javaslatot megvédje. Az a védekezése, hogy az ellenzék nem foglalkozott volna a javaslattal olyan behatóan, ha azt közjogi kapcsolatba hozni nem lehetett volna. És ez aztán a mellett szól, hogy a javaslat közgazdaságilag sem olyan rossz, mint a milyennek az ellenzék feltüntetni akarná. *Polónyi* tévedésben leledzik. A házastársra szánt 450.000 métermázsza nem Olaszországnak szól, hanem olasz bornak egyáltalán, vagyis annyit jelent, hogy 450.000 métermázsánál több olasz bort behozni nem szabad, bárhol is. Az is megengedhetlen dolog, hogy szerződő félről ilyen becsmérősen nyilatkozunk. Maga ez a javaslat nem ellenkezik semmi törvénnyel. Terminusa nem terjed túl az 1907-ik esztendőnél, tehát nem terjed túl azon az időpontra, a melyet az 1899. évi XXX. t.-cikk 4-ik szakasza ír elő. Nem áll az tehát, hogy ez a szerződés oly borzasztó dolog és hogy még rosszabb mint az ischli klauzula. Egyébként nem minden igaz, ami *Polónyi Géza* beszédében befoglaltatik, ezt tudja *Kossuth Ferenc* is. (Derűtség a jobb oldalon).

Kubik Béla: Ne bögjenek!

Felkiáltások a jobb oldalon: Rendre! Rendre!

Nagy Ferenc után *Kossuth Ferenc* szólal föl: Azt veszi ki *Nagy* beszédéből, hogy mi egyoldalulag nem mondhatjuk föl a szerződést.

Tisza István miniszterelnök válaszol. Felolvassa a törvényt mely világosan rendeli, hogy a külügyminiszter bármelyik fél óhajára a felmondást foganatosítja.

Polónyi még személyes kérdésben szólal föl, mire az ülés két óraker véget ért.

Lendl Adolf interpellációjára szombat kerül sor.

Dr. Sántha röpirata.

— Közkórházunk sebészeti és nőgyógyászati osztályának működése. —

Kézirat gyanánt jelent meg s jóbarátainak szánta: de mivel közállapotokat fest s városunk sőt a megye legelső humanitarius intézményéről értekezik, a nyilvánosságot is érdekli. *Sántha dr.*, a szabadkai kórház műtője és egyik főorvos leírja a szabadkai Mária-Valéria közkórház sebészeti és nőgyógyászati osztályának működését a kórház 1897. feb. hóban történt megnyitásától egész 1903. év végéig. Kórházunkat és annak orvosi személyzetét a legutóbbi években a ragalmazás sarával szórták tele. A sajtó széthordta költött rossz hírét s mi fájdalmasan szemléltük, hogy ez a drága pénzen épült humanitarius intézményünk pellengére van kiállítva.

A szigorú és alapos vizsgálatok mindig kimutatták a vádakkal üres voltát. *Sántha dr.* pedig most, statisztikai adatok fontos felhasználásával arról értesít, mivé fejlődött a szabadkai kórház, különösen annak sebészeti és nőgyógyászati osztálya. 7 év előtt régi 50 ágyas városi kórház és a — szemkórház állott rendelkezésre, ma 250 beteg pihenhet meg a hatalmas pavillonokban, melyek vízvezetékekkel, csatornázással, alacsony nyomású gőzfűtéssel és villanyvilágítással vannak ellátva. A közönség kezdetben alig akart tudni a kórházról; azt tartotta, hogy az csak az elhagyott szegények utolsó menedéke s dehonestál egy tisztességes családot, ha betegét oda beadja. Főleg a sebészet iránt voltak bizalmatlanok. De ez most mind megváltozott. Magán a sebészeti osztályon a legutóbbi 7 év alatt 4608 beteg fordult meg, kik részint operáltak, részint csak gyógykezeltettek.

Az operáltak közül csak 2-2 % arányban következett be haláleset, amely eredmény tekintve a vidéki viszonyokat, kitűnőnek mondható. Hogy a nép még sem keresi fel abban a számban, mint a mennyire a kórház azt megérdemelné, az onnét van, mert csekély intelligenciájánál fogva nem érti még fel a kórházi gyógykezelés nagy előnyeit, másrésztől a magas napi ápolási díj (2 kor. 8 fill.) is hozzájárul, hogy igen sokan idegenkednek betegeiket a kórházba behozni. — *Pompás* olvasmányt képez *Sántha dr.* leírása, mi csoda figyelemmel van a kezek fertőtlenítésére, mielőtt az operációhoz kezdene. Figyelemre méltó fejtegetése a narcosist és a nőgyógyászati, illetőleg szülészeti osztályt illetőleg is. Mindenütt azokat a szabályokat s intézkedéseket akarja behozni, melyeket kiváló tanárától *Kézmárcskytól* s főnökétől *Réczey tanártól* tanult, vagy a melyek jóvoltáról a külföldi tanulmány útjában győződött meg.

Sántha dr. tudományos értékű, amellet rendkívül érdekes fejtegetései egész perspektíváját nyújtja kórházunk szép fejlődésének, csak ne fukarkodjunk az áldozatokban, melyeket a haladó modern orvosi tudomány megkövetel.

ZENTAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, okt. 19.

— **Tűzkár** A rendőrkapitányság jelenti, hogy a Kaskás Albertnál történt tüzesetből kifolyólag a kár 850 koronára becsültetett.

— **Hadmentességi adó.** A zombori pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az 1904. évre kivetett hadmentességi díj kivetési lajstroma a zentai városi adóhivatalban f. hó 24-ig közszemlére van kitéve, hol az érdeklődők azt megtekinthetik.

— **Megvadult lovak.** A Braun-féle háznál a gabona szállító lovak közül egy gabonával telt kocsi lovai a szembe jövő posta kocsitól megvadultak s örült vágatással a piac kellő közepe felé tartottak. Ezt látva *Lassu Antal* csantavéri lakos a kellő pillanatban halál megvetéssel a lovak elé ugrott — azokat megfékezte s ezáltal óriási szerencsétlenséget akadályozott meg. A derék embert a közönség megéljenezte.

— **Az akasztott ember.** *Burány István* ki az éjjel *Csifovszky Ferenc* háza előtt magát felakasztotta, de *Csirke* által levágtatott, ott busul a rendőrség szobájába a padon, s ott elmélkedik a mulandóságról.

— **Halpaprikás és turóscsusza.** A zentai Halastó r. t. igazgatóságai tagjai ma szerdán délben annak öröme, hogy a halászat kielégítő volt, saját zsebükre ebédet rendeznek a Halastónál.

— **A lovatató bizottság.** A szegedi 2-ik számú katonai lovatató bizottság tudomására adja Zenta város közönségének, hogy a f. hó 23-án tartandó szabadkai vásárra meg fog jelenni.

— **Munkás lakházak Zentán.** F. hó 18-án délután 3 óraker ült össze az építészeti és gazdasági bizottság a munkás lakházak építése és hely kijelölése ügyében. A hely tekintetében a zentai szérükön a középső kert előtti rész jelföltetett ki felépítési helyül, ez fontos azért, mert úgy a munkásházak felépítése által a középkertről elnevezett városrész teljesen a városhoz fog csatoltatni s így az ottani lakosok posta közlekedést is fognak kapni, mi eddig teljesen hiányzott. A felépítés tekintetében pedig megkerestetik *Martonos* község előljárósága, hogy az építés mikéntjéről szíves felvilágosítással szolgáljon Zenta városának.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Október 29. Bezerédy István, főispán installációja.

Október 31. Bezerédy főispán beigtatása Baján.

November 6. és 20. Agarászversenyek.

Országos vásár. Ujvidék, október 29, 30, 31-én, Ujszivacz október hó 24-én országos vásár.

Szabadka október 23, 24, 25.

— **Bezerédy István installációja.** Abeigtatási ünnepség rendezésére kiküldött bizottság holnap d. u. 4 óraker ülést tart.

— **Királyi kitüntetés.** *Ófelsége Bauregard Károly* 86. gyalogezredbeli II. o. századost a legfelsőbb megelégedés kifejezésének tudtul adásával tüntette ki.

— **Nagy beteg szerkesztő.** Mint részvétellel értesülünk *Stoczek Károly*

hirlapíró társunk, a »Bácskai Ellenőr« című társadalmi hetilap szerkesztője súlyosan megbetegedett s ma felvétette magát a helybeli köz-kórházba.

— **Rendjelviselési engedély.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy *Ófelsége* megengedte, dr. *Gyiszló-vits Vidor* ujvidéki gör. kel. szerb főgymnasiumi tanárnak, hogy a IV. osztályu montenegrói Danilo rendet elfogadhassa és viselhesse.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter rendelete folytán *Kinkel János* szabadkai 6. honvédgyalozezredbeli tartalékos hadapród tiszthelyettesnek a viselt rend fokozatáról történt leköszönése elfogadtatott.

— **Eskütvő.** *Prodánovits István*, a közgazdasági bank tiszviselője holnap vezetői oltárhoz a helybeli gör. kel. templomban *Dimitrievics Szetozár* gör. kel. plébános leányát Olgát

— **Honvéd önkéntesek iskola parancsnoka.** A II. honvédkerületi parancsnokság, a szegedi honvéd önkéntes iskola parancsnokságával *Salacz Iván* századost bizta meg, aki eddig a 8-ik honvédgyalozezred aradi zászlóaljánál szolgált. *Salacz* százados már meg is érkezett Szegedre s átvette az önkéntes iskola vezetését.

— **Egy hirlapíró társunk gyásza.** *Palatinus József* hirlapíró társunkat, a »Békésmegyei Közlöny« szerkesztőjét, aki városunkban is hirlapíróskodott, súlyos csapás érte. *Rácz Ilonka*, *Böröz János* építész 19 éves nevelt leánya ugyanis meghalt Szegeden. A fiatal halottban *Palatinus* menyasszonyát gyászolja, akit egybekelésük előtt éppen három héttel ragadt el a könyörtelen halál. — Temetése holnap, csütörtökön d. u. 3 óraker lesz.

— **Polgármesteri kinevezés.** Dr. *Biró Károly* polgármester *Cinderits Ferenc* ideiglenes helypénzszedő betegsége miatt állásától felmentette és helyére *Simics Félix* kisegítő helypénzszedőt nevezte ki.

— **Acél Henrik festménye.** A városunkban időző festőművész, *Acél Henrik*, a napokban fejezte be azt a képét, melyet a tárlat számára festett. — A festmény azonban nem ért rendeltetési helyére, mert már itt megvette *Váli Dezső dr.*, hatszáz koronáért. A festmény egy jegenyés előtt legelésző juhnyáját ábrázol. Kár, ha már nem került föl a műtárlatra, hogy legalább Szabadkán nem volt valahol kiállítva.

— **Városi munkák ár-zabályai.** Ez év december 31-én lejárnak a városi munkák teljesítésére iparosainkkal kötött szerződések. A városi tanács ennél fogva megbizta a mérnöki hivatalt, gazdasági ügyosztályt és a számvevőséget, hogy az új árszabályokat készítsék el.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Weisz János* szabályai csendőrszervező vezetéknevét „Vas“-ra változtassa.

— **Verekedés az István-utcában.** A város központjában levő István-utcában van egy korcsma-helyiség, amely a közbiztonságot a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Megirtuk már több ízben, hogy az a korcsma gyűlhelye a legveszedelmesebb existenciáknak. Ma délután is néhány vendég hatalmas viadalt rögtönzött. Bevert ablakok, véres fejek és utcahosszat látható vérnyomok a gyönyörű mulatság bizonyítékai. A rendőrségnek eddig nincs tudomása a történetekről.

A bácskai földbirtokos.

— Kaland a szállodában. —

Tegnap reggel a Szabadkáról Szegedre érkező vonatból egy rendkívül csinos pár ugrott ki a perronra. A rókusai állomásról vig kacagások között sétáltak be egyik elegáns hotelbe. A vendégkönyvbe beírták:

Dukics György földbirtokos és neje — Dukics-pusztá, u. p. Szabadka.

Az ifju pár az utazás fáradságait jó darabig pihente és úgy három óra tájban lementek az étterembe ebédelni.

Dukics-pusztá tulajdonosa kitűnő étvágygyal evett és ivott. A Dukics-pusztá urnőjének rendkívül ízlett a pezsgő vörös borral. Vacsoráig tartott az ebéd és éjfélig a vacsora.

A földbirtokos ur az asztalra dobta nagy sárga bőrtárcáját, hogy fizet, majd azt mondta, hogy álmos, küldjék fel holnap tíz órakor a számlát a szobájába. Megint nyugalomra tértek.

Délelőtt 10 órakor csakugyan zörgettek az ajtón.

— Ki az?

— A számlát hoztam fel a nagyságos urnak.

Az asszonyka ébredt fel a zörögésre.

— Várjon, még nem öltöztünk fel.

Felrántotta a függönyt és szétnézett a szobában. A Dukics ur ágya üres volt, Dukics ur eltűnt.

Az asszonyka megrémült. Becsengette a pincért.

— Hová lett az ur? Kifizetett mindent?

— Hát nincs itt?! Hová ment Dukics ur?!

Bambán, tágranyilt szemmel bámultak egymásra.

— Nagyságos asszonyomnak jobban kell tudni, hogy hová lett a férje.

— Hová lett? — úgy látszik, megszökött a nyomorult. De hát valóban Dukics ur ő?

A pincér majd elájult erre a kérdésre.

— Hát csak a férjét tetszik ismereni?

— Jó jó, hát önök nem ismerik?

— Sohse láttuk.

— Én sem. Mennyire becsapott a nyomorult. A vasuton találkoztam vele először.

Dukics ur hátrahagyott kézi záloga a bíróság elé került a fizető-pincér társaságában.

A bájos hölgnél nem volt pénz. Mindketten áldozatok voltak. Dukics ur úgy eltűnt, mint a pusztája, aminek hire-nyoma sincs az egész Bácskában. Az ügyes fiatal ur kalandja révén pompásan ivott-evett. A szép hölgyet ma délután toloncuton vették szűkebb hazájába.

A háború.

Október 17-ike végre meghozta az oroszoknak a régen várva-várt napot: áttörve a japánok cenzurát, elfoglalták Luighingust. E centrumáttörés ugyan még nem jelent semmit, hiszen a japánok még csak pár nappal ezelőtt is többször megtették ezt az oroszokéval, anélkül, hogy Péterváron ennek különösebb fontosságát tulajdonították volna.

A japán centrum áttörését már egy kissé másképpen fogják fel Pétervárott. Nagy az öröm, talán tülön-tul is.

Port-Artur ostroma tovább folyik. A fáma azt mondja, hogy két hétnél tovább nem tarthatja magát.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Pétervár, okt. 19.

A luighingui siker nagy örömet okozott Péterváron s tagadhatatlan, hogy Korupatkin iránt a hangulatot kedvezőbbé tette. A katonai körökben azt hiszik, hogy a hadi szerencse még a mostani csatákban meg fog fordulni s az oroszok számottevő sikereket fognak elérni.

Páris, okt. 19.

Rennenkamp október 8-án Lubanin tábornokot megbizta, hogy Unjenyn és a Taitse folyó környékét keletről támadja meg. Sikerült egy japán ezredet megfutamtítani. A következő nap ismét megfutamtították az oroszok a japán gyalogságot. A japánok erre egy más erősséget szálltak meg, amely eddig csak gyöngén volt megvédve. A japánokat erre két tűz közé vették. Rennenkamp észrevette, hogy a japánok újabb megerősítést kapnak, meghagyta Lubaninnak, hogy ezt akadályozza meg. Időközben a japánok egy nekik igen alkalmas helyen 8 ágyut állítottak fel.

Pétervár, okt. 19.

23.000 sebesült orosz hagyta el 8 nap alatt Mukdent. Fuschunban is számos orosz sebesült van. Az oroszok nagy veszteségét a hegyi ágyuk hiánya okozta. Az oroszok aggodással várják az újabb jelentéseket.

TAVIRATOK.

Párbaj négyszeri golyóváltással.

Budapest, okt. 19. Fővárosszerte nagy szenzációt keltett tegnap délnben, hogy Brüll Alfrédot, a jótékony milliomost, meg a társaságát, valami apró utcai botrányból kifolyólag inzultálták az Andrassy-uton. A verekedést Brüllék társaságából Vida Jenő a »Leszámítoló bank« egyik tisztvi selője vezette, ő ütötte először pofon a másik kompánia egyik tagját, Tolnai Edét, aki azt kiabálta rájuk: »szemtelen zsidók.« A pofon nem szédítette el Tolnait, elővette a botját és ütni kezdte vele Brüllt. Az ügynek lovagias folytatása lett. Vida Jenő két barátjával provokáltatta Tolnait. A párbajt korán reggel — 7 órakor — tartották meg a Hűvösvölgyben egy tisztáson. A felek négyszer lőttek, de sérülés nem történt. Érdekes megjegyezni, hogy Tolnai, aki azt kiabálta Brüllékre, hogy »szemtelen zsidók«, maga is csak nemrég hagyta el ősei vallását. Két év előtt keresztelkedett ki. Egyébként pedig tisztviselője a girobanknak.

A párisi gyorsvonat összeütközése.

Budapest, okt. 19. Bordeauxból táviratozzák: A Páris felé tartó gyorsvonat a pályaudvar közelében összeütközött egy személyvonattal. Két koci kisiklott, 12 utas megsérült.

Letartóztatott gyáros.

Bécs, okt. 19. Taussig Ottót, az S. Taussig cég volt társfőnökét, ki 700.000 koronát behajtott, magának tartott és megszökött, a Kanári-szigetek kormányzója letartóztatta.

Luegert nem ünneplik.

Bécs, okt. 19. Lueger dr. polgármester 60-ik évi születésnapja alkalmából a jövő vasárnapra ünnepies fáklyászenét terveztek. A rendőrség az erre való engedelmet, tekintettel a tartománygyűlés ülésére, valamint arra, hogy a lakosság egy

részében az izgatottság szemlátomást nő, a mi miatt a közrend és nyugalom megzavarásától lehet tartani, megtagadta.

A gödöllői udvarból.

Budapest, okt. 19. Gizella bajor királyi hercegnő ma reggel Gödöllőre érkezett. A pályaudvaron a király és Lipót bajor herceg fogadták. Hétfőn a fácánkerti hajtóvadászaton 34 nyul, 89 fácán, 14 őz és 2 róka került terítékre. A király tegnap Valkon volt vaddisznólesen, kísérete pedig Kerepesen vadászott. Ma délután a király Isaszegre megy szarvaslesre. Holnap a haraszti erdőben lesz hajtóvadászat.

SZÍNHÁZ.

A színházépület renoválása. A színház átalakítási munkálatai serényen folynak. A kőműves munkálatok még ezen a héten befejezést nyernek és már hétfőn megkezdődik Bátor (Blaskovics) Mihály műfestőnk a nézőtér festési munkálatait. Azok a híresztelések, hogy az átalakítás a kitűzött időre nem lesz befejezve, minden alapot nélkülöznek, mert december 1-ére teljesen készen fog állni a színház, hogy a társulat működését megkezdhesse.

A színigazgató választás. A városi tanács ma tüzte ki a színigazgató választás határidejét. Október hó 26-ára, szerdára hívják össze a szünügyi bizottság tagjait, hogy három évre válasszanak színigazgatót a két pályázó: Szalkay Lajos és Pesti Ihsz Lajos között.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az áruraktár fosztogatói. A szabadkai rendőrség egyik polgári rendőre a nyár elején rajtakapott egy fiatal embert, amint értékes divatcikkeken potom áron akart tudadni. A jelentés alapján a rendőrség erélyes nyomozást indított és egy egész kis betörő szövetkezetet fedezett fel, amely már hónapok óta fosztogatta Kunetz Kálmán helybeli kereskedőnek áruraktárát. A szövetkezet tagjai Fenyvesi István kereskedő segéd, Hegedüs István 13 éves inas és Petyarity János irodaszolga voltak. A közvetlen tettesek Fenyvesi és Hegedüs voltak, akik 4 méter magasságu ablakon keresztül hatoltak a raktárba és onnan rövid-áru és divatcikkeket meg nem állapítható mennyiségben emeltek el. A raktárhelyiség gondozása Petyarityra volt bízva, aki szintén be volt avatva és maga is segített a lopásban, sőt amint a fővádlottak vallják, ő volt az egész szövetkezet kezdeményezője. Orgazdákként Szőke Szilveszter és Varga Károly mesterlegények szerepeltek, akik 40 kor. értékű árut 1 koronáért vettek meg tőlük. A mai tárgyaláson Szerdahelyi Sándor elnöklete alatt a bíróság megállapította a vádlottak bűnösségét és Fenyvesi Istvánt lopás büntette miatt hat havi börtönre, Hegedüs Istvánt lopás vétsége miatt 1 havi fogházra, Petyarity Jánost lopás vétsége miatt 8 napi fogházra, Szőke Szilvesztert és Varga Károlyt tulajdon elleni kihágás miatt egyéneként 3 napi elzárásra és 20—20 kor. pénzbüntetésre ítélte. A három fővádlottra hozott ítélet ellen ugy a vádhatóság képviselője, mint pedig a vádlottak felebbezést jelentettek be.

Szerkesztői üzenetek.

S. Z. Az illetővel megbeszéltük, s a kívánt dolgot át fogja adni. Most nincs itt. Ha jön ismét beszélünk a dologról.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovich Imre. 47.

— Bizony nem. Az azonban lehet, hogy a kegyelmes pasa, Jabelkarov sem köszönné meg a sziveségteket. Pedig elhiszem, hogy vásik ránk a fogatok. Tudom, hogy még nagyobb lenne az étvágytok, ha megtudnád janicsár, kivel van szerencséd beszélhetni.

A fensőbbiséget eláruló, majdnem a megvetést kifejező hangra a janicsárok vezetője intett társainak, akik sietve csoportosultak köréje. A janicsárok parancsolója egyet suhintott lovagló ostorával Rádin felé, aki oldalt lépve kerülte ki a csapást.

— Janicsár, a Sztára Planina vojvodáját még a pasa sem merte volna megfenyegetni. Ezért a kísérletért a pasának felelsz. Olvasd el ezt a néhány sort.

Ekkor már a meghunyászkodott janicsár állt Rádin előtt. Atvette az írást. Csak a pecsétet nézte meg, s nyomban visszaadta a pergamen darabot Rádinnek, aki most már a nem titkolt megvetés hangján beszélt vele.

— Ha érdemesnek találnálak arra, hogy handzsáromat a tieddel összemérjem, a Sztára Planina vojvodájának a karja küldene a paradicsomba. De ez neked nagyon tisztességes halál lenne. A pasa majd más halállal küld a másvilágba. Parancsold meg az embereidnek, hogy abrakoltassák és itassák meg lovainkat. A janicsár a tehetetlen düh fojtott hangján adta ki a parancsot, engedelmességed Rádinnek.

— Most pedig mondok neked valamit, szólalt meg ismét Rádin. Dobra csapatai a közelben vannak. Vigyáz, hogy be ne kergessenek Küsztenilbe, Nem ozmánhoz illő halállal bucsuznál a világtól.

— Ebben már nem szorultam a tauácsodra, felelt a janicsár.

— A te kedvedért nem is adnék tanácsot. Hanem jó lesz ha ma, meg holnap megkettőzteted az őreidet, s készen várod a támadást.

Feleletet sem várva fordult el Rádin a janicsároktól, s ment Cvetkóval a hánba. Nyugodtan, megelégedetten, mint akik jól végezték a dolgukat falatoztak a handzsia által feltálat birkaturóból és kenyérből. A vojvoda kikitekintett az ablakon, hogy meggyőződjék kapnak-e lovaik abrakot.

— Jó két paripa, jegyezte meg Rádin. Holnap talán jó szolgálatot tesznek. Alighanem versenyt futhatnak azoknak a lovaival, akik ma abrakoltatják.

Cvetkó kíváncsi tekintettel várta Rádin szavait, de a vojvoda nem folytatta beszédét. Szótlanul ültek egymással szemközt mindaddig, míg az egyik janicsár be nem jött jelenteni, hogy a lovakat meg is itatták, fel is kantározták, tovább mennek-e, vagy itt maradnak.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: AZ ALAPITOK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Egy sorsjegy többször is nyerhet!

Erzsébet-Szanatórium
sorsjegyek

már kaphatók

KUNETZ MOR
o o banküzletében, o o
a napi árfolyamon
vagy részletfizetésre.
5 drb 18 havi 3 koronás
részletben
Nagyobb mennyiségnél
megállapodás szerint.

Főnyeremények: 100.000, 40.000, 30.000 stb.

Első húzás december hó 1-én.

Minden sorsjegy okvetlenül nyer.

Magyarország legrégebb
bélyegző gyára
az első magy.
ruggyanta bélyegzőgyár
és véső intézet
BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B.
Jutányos ára!

GEDULDIGER HUGO
vésnök
RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ-
gyáros
Budapest, VI., Váci-körút 17

Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Viszontelárusítók kerestetnek!

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér.
Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hir-
detések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort, Zongorát, Bort, Gyümölcsöt,	Gabonát, Üzletet, Műhelyt, Lakást,	Üzleti helyiséget Nyaralót, Birtokot, Házat,
--	---	---

vagy a ki
valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a
„Bácsme gyei Napló“
kis hirdetési rovatát.

Jó karban levő gyermek kocsit azonnali megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 584

Közjegyző helyettest keres azonnali belépésre Nagy Gyula Munkácson. Szláv nyelv bírása kívánatos. Ajánlatok közvetlenül oda intézendők Ugyanott bejegyezhető jelölt is szükséges.

Mérlegképes, gazdasági teendőkből is jártas könyvelőt keres mielőbbi belépésre Fischer Mór bérlő. Polgárdin, Fehér-megye. 585

Széchenyi téren egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 586

Állást keres egy nevelőnő bővebb felvilágosítás a kiadó hivatalban.

Jó házi koszt kapható, ugyanott butorozott szoba esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóhivatalban. 583

Egy író dai szekrény megvételre kerestetik. Cim a kiadó hivatalban. 580

Egy hentes felszerelés gépekkel üzlet felosztás miatt sörgösen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 581

Izr. leány nevelőnői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 576

Butor kiárúsítás!

Családi okok miatt a raktáron levő saját műhelyemben készült
hálószoba, ebédlő, szalon-
garniturák és kárpitosáruk
minden elfogadható áron **eladatnak**

SIPOS KÁROLY BUTORÁRUHÁZA
SZABADKA.
Kazinczy-utca.

Schmidt Flórián
kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Halasi-ut 217. szám. Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkeféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárulás nagyban és kioo csinyben. o o o

Ugy helyben mint vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

Egy jó karban levő
Zongora
jutányos árban
azonnal eladó
esetleg bérbeadó.
Czim a kiadóban.

Cimbalom iskola
öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legújabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

PÉNZ 4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénzüzetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezessel és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszretn.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI, Nagymező-utca 12. szám.
A kölcsön nem záloglevelekben. hanem készpénzben lesz foilyósítva.
— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —
Osztálysorsjegyek: 1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

Kertrendezés szezonja!

A nagybecsű közönség becses tudomására hozom, hogy a mai korszak igényeinek megfelelő pompás kivitelű
villák, udvari kertek
s nagyobb szabású
parkirozások
terv, rajz szerint méltányos árban készítek. Nemkülönböztetve élő és műkoszorúkat, sircsokrokat

1 koronától feljebb
pompás kivitelben, gyorsan és pontosan expedáltatnak.

Valamint különféle eserépek és virágzó növényeim, szép keresztet fenyőfálm kertek alakításához.

Vágó György,
kereskedelmi műkertész
Telepem dr. Purgly-féle kert, az új gyermek menhely átellenében van.

Csak 3 napig!

fedezheti mindenki férfi és gyermek ruha szükségletét bámu latos **olcsó áron**

SZABADKAI
ORSZÁGOS VÁSÁR
alkalmával

Schwarcz Jguátz
ezelőtt Kassowitz Fülöp Szegedről.

Sátor a vásáron 3-ik sorban
Mindenki saját érdekében ott vásároljon.

Legjobb minőségű
Alma télire
nagy mennyiségben
olcsón eladó. Cim a kiadóban.